

Kalendárium: červen 2013

Jiří Voskovec (1905-1981)

108. výročí narození

Dne **19. června 1905** se narodil český divadelní a filmový herec, režisér, spisovatel, dramatik a textař nerozlučně spojený s Osvobozeným divadlem, *Jiří Voskovec*.

- Původním jménem **Jiří Wachsmann** pocházel z rodiny kapelníka v ČS legiích (otec Vilém emigroval do Ruska, po návratu začal používat počestněné jméno **Voskovec**), matka Jiřina byla dcera slavného malíře Soběslava Pinkase.
- Roku 1912 začalo celoživotní přátelství s **Janem Werichem**. Seznámili se spolu přes Werichova bratrance na pražském gymnáziu.
- Roku 1921 získal Voskovec stipendium ke studiu na Carnotově lyceu ve **francouzském Dijonu**, kde studoval 3 roky.
- Byl členem **Devětsilu**, publikoval dadaistické a poetické básně, psal články, recenze a překlady do řady avantgardních časopisů a sborníků.
- V závěru **roku 1925** bylo založeno režiséry Jindřichem Honzlem a Jiřím Frejkom **Osvobozené divadlo**, avantgardní scéna, divadelní sekce Devětsilu.
- V únoru roku 1927 tu poprvé vystoupili V+W se svou hrou **Vest pocket revue**, téhož roku i Jaroslav Ježek se svými klavírními improvizacemi. Trojice V+Werich+ Ježek postupně ovládla Osvobozené divadlo. Jejich hry formou humoru reagovali na politické a sociální problémy; následně upozorňovali na nebezpečí fašismu (Caesar) a přímo kritizovali nacismus (Osel a stín).
- Roku 1938 museli **divadlo zavřít**, následně oba **emigrovali do USA**. Po návratu do ČS roku 1946 se pokusili obnovit Osvobozené divadlo (Divotvorný hrnec), ale společenské poměry nebyly politické satiry příliš nakloněny. Jejich pracovní cesty rozcházejí a Voskovec se přes Francii (pracoval v organizaci UNESCO) **vrací roku 1950 do USA**.
- Žil v New Yorku, hrál v mnoha představeních i v mnoha filmech (Dvanáct rozhněvaných mužů). Poslední rok svého života prožil v Kalifornii, prodělal protirakovinovou léčbu. Zemřel 1. července 1981 **na infarkt**.

V naší knihovně je možné si vypůjčit:

- **Jiří Lederer:** Když se řekne Werich a když se řekne Voskovec.
- **Adriena Borovičková:** Voskovec&Wachsmanni: z rodinné kroniky a dopisů.
- **Barbara Teresa Jankowska:** Divadelní dobrodružství Voskovce a Wericha.